

SCHOOLVEILIGHEIDSPAN

Samenstellers en uitgever zijn zich volledig bewust van hun taak een zo betrouwbaar mogelijke uitgave te verzorgen, waarbij onder meer rekening is gehouden met actuele wet- en regelgeving. Niettemin kunnen zij geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele in deze uitgave voorkomende onjuistheden

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
Inleiding.....	3
Missie, visie en waarden	4
Doelstellingen	6
Preventief beleid.....	6
Curatief beleid.....	7
Registratie en evaluatie	7
Inzicht.....	10
Scheppen van voorwaarden	10
Pedagogisch handelen	11
Signaleren en effectief handelen	12
BIJLAGEN	13

Inleiding

Per 1 augustus 2015 ging de Wet Sociale Veiligheid op scholen in. Die wet verplicht schoolbesturen om te zorgen voor sociale veiligheid op hun scholen. De nieuwe wet heeft als doel kinderen en jongeren veilig op te laten groeien en geeft de taken en verantwoordelijkheden voor scholen en leerkrachten aan. Een sociaal veilige school heeft beleid vertaald naar concrete acties op de volgende 6 onderwerpen:

1. Gezamenlijk ontwikkelde en gekende visie, kernwaarden, doelen, regels en afspraken
2. Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's; audits en monitoring
3. Scheppen van voorwaarden, beleggen van taken, samenwerken met partners buiten de school
4. Positief pedagogisch handelen; ondersteunende houding, voorbeeldgedrag, verbindende relaties
5. Preventieve activiteiten en programma's in de school, gericht op leerlingen, ouders en personeel
6. Signaleren en effectief handelen bij signalen, grensoverschrijdend gedrag en incidenten door leerlingen, ouders en personeel.

Met de aanpassing van de onderwijswetten heeft Optimus Primair Onderwijs, als het bevoegd gezag van de school de plicht gekregen om zorg te dragen voor de veiligheid op school. Waarbij het bevoegd gezag in ieder geval:

1. een gedegen arbobeleid voert;
2. de veiligheid van leerlingen op school monitort met een instrument dat een representatief en actueel beeld geeft;
3. er zorg voor draagt dat ten minste de volgende taken belegd zijn:
 - het coördineren van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten;
 - het fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten.

Missie, visie en waarden

DOELGERICHT EN MET PLEZIER WERKEN WIJ SAMEN OP EEN KLEURRIJKE MANIER

De Regenboog staat voor kleurrijk, veelzijdig en eigentijds onderwijs.

Onder onze regenboog is plaats voor iedereen.

*“Elk kind is uniek, maar dat betekent niet dat voor elke leerling een eigen programma mogelijk, nodig of zelfs maar wenselijk is”
Chris Struiksma – 2012*

Eerst zorgen we voor **een passend onderwijsaanbod** voor de schoolpopulatie, dan een passend aanbod voor de groep en, indien nodig, een finetuning op een enkele leerling. We kijken van school naar groep naar leerling en stemmen daar ons onderwijs op af.

Het draait bij ons om de samenwerking, elkaar aanvullen vanuit eigen kwaliteiten. Dat geldt voor leerkrachten, leerlingen en ouders. We beseffen dat iedereen verantwoordelijk is voor het eigen leerproces, maar ook voor het geheel. **Eigenaarschap en betrokkenheid** stimuleren we op alle niveaus.

Onderwijs volgens de TOM¹-uitgangspunten speelt in op het ontwikkelpotentieel door de **actieve rol van leerlingen in hun eigen leerproces** te versterken. Leerlingen worden gestimuleerd om zich te ontwikkelen in de richting van actuele- en toekomstbestendige doelen.

We gaan met leerlingen in gesprek over hun doelen, die gericht zijn op cognitieve én op sociaal-emotionele **kennis en vaardigheden**. Leerlingen worden gestimuleerd om in hun leerproces een actieve rol te spelen, samen te werken met medeleerlingen, medeverantwoordelijk te zijn binnen de mogelijkheden van hun ontwikkeling en eigenaarschap te ontwikkelen.

We gaan met leerlingen **in gesprek** over hun doelen en datzelfde doen we in de units en de school. De vraag is telkens: Hoe maken we zichtbaar wat we willen bereiken? Hoe kunnen we continu verbeteren? Om de ontwikkeling te behouden en door te ontwikkelen, bespreken we samen met ouders hoe we dat het beste en vanuit betrokkenheid kunnen doen. Zo geven we invulling aan **educatief partnerschap**.

Het is onze ambitie om het lerend vermogen van leerlingen nóg verder te versterken en onszelf uit te dagen de grenzen te verleggen. Dit betekent dat we **passende verwachtingen** hebben, wat wil zeggen dat alle leerlingen **gelijke kansen** verdienen om succesvol te zijn. Dit vraagt om een sterk geloof van ons leerkrachten in de potentie tot leren, dat in elk kind aanwezig is. Effectief omgaan met verschillen draait dan ook niet om verlagen van doelen, maar om het realiseren van kwalitatief goede instructie en hoogwaardige feedback voor álle leerlingen, ongeacht hun sociaal economische achtergrond.

¹ TOM is de afkorting voor Team Ontwikkeling op Maat, de integrale aanpak waarop wij veranderen en vernieuwen vanuit onze visie op leren en organiseren.

Door te werken vanuit **kinddoelen en portfolio** hebben onze leerlingen, wanneer zij naar het vervolgonderwijs gaan, een **onderzoekende houding**, weten ze wat ze kunnen en wat ze willen. En hebben ze het **vertrouwen** hoe ze dit kunnen bereiken.

Doelstellingen

Basisschool De Regenboog Schaijk streeft naar een veilige leer- en werkomgeving, kortom een veilige school. Het beleid dat hiertoe gevoerd wordt is een ontwikkeling die gestoeld is op het besef dat versterking van dit beleid ten goede komt aan de ontwikkeling en het welbevinden van alle leerlingen en het welbevinden van het personeel.

- Iedereen die werkzaamheden verricht voor De Regenboog dan wel onderwijs volgt of anderszins deel uitmaakt van onze gemeenschap wordt geacht zich te onthouden van elke vorm van ongewenst gedrag.
- De Regenboog neemt preventieve en curatieve maatregelen om ongewenst gedrag te voorkomen en te bestrijden. Onder ongewenst gedrag wordt verstaan elke vorm van pesten, (seksuele) intimidatie, racisme, discriminatie, agressie en geweld.
- Ouders worden geïnformeerd over het beleidsplan en de protocollen, via de schoolgids, de website en onze nieuwsbrieven Druppelsgewijs.
- Onze leerkrachten bespreken de gedragsregels regelmatig met de leerlingen.
- Aan iedere leerling wordt de zorg en aandacht geboden die nodig is om zich zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen.

Deze doelstellingen worden gerealiseerd door het proactief uitdragen van het streven naar een veilige leer-en werkomgeving binnen onze school, onder andere door passende activiteiten uit te voeren. Deze activiteiten zijn gebaseerd op de volgende onderdelen:

- preventief beleid, ter voorkoming van incidenten
- curatief beleid, ter voorkoming van verder escalatie bij incidenten
- registratie en evaluatie (ongevallenregistratie met jaarlijkse evaluatie preventiemedewerker)

Preventief beleid

De Regenboog neemt maatregelen om pesten, agressie, geweld, discriminatie en seksuele intimidatie tegen te gaan en hiertoe worden de volgende activiteiten ondernomen:

- gevoelens van veiligheid worden regelmatig geïnventariseerd bij personeel, leerlingen en ouders
- er zijn gedragsregels, de kapstokregels opgesteld en deze worden door alle personeelsleden consequent gehandhaafd
- er is een incidentenregistratie. Leerkrachten melden in ParnasSys middels notitie Incident; pesten, agressie, geweld
- personeel, leerlingen en ouders worden geïnformeerd over geldende gedragsregels. Deze regels zijn kenbaar gemaakt via de schoolgids, de website en onze nieuwsbrieven Druppelsgewijs.

Daarnaast wordt pesten, agressie, geweld, discriminatie en seksuele intimidatie aan de orde gesteld:

- tijdens individuele gesprekken met ouders / medewerkers (welbevinden tijdens ontwikkelgesprekken)

- tijdens teamvergaderingen
- tijdens bijeenkomsten sociaal emotioneel leren en sociale veiligheid en welbevinden
- tijdens bijeenkomsten aandachtfunctionaris en vertrouwenspersonen
- tijdens het bestuursoverleg
- tijdens overleggen met en van de medezeggenschapsraden
- tijdens jaarlijkse gesprekken met de arbo-adviseurs over de risico-inventarisatie en het plan van aanpak.

Curatief beleid

Om adequaat te kunnen handelen naar aanleiding van incidenten en om escalatie te voorkomen wordt iedereen die betrokken of geconfronteerd is met pesten, agressie, geweld, discriminatie en seksuele intimidatie, door de school afdoende hulp en begeleiding geboden. De Regenboog heeft hiervoor de volgende maatregelen doorgevoerd:

- er is een gedragsprotocol waarin:
 - een protocol voor opvang bij ernstige incidenten
 - een protocol voor melding van, pesten, (dreigen met) agressie en/of geweld (verbaal en fysiek), discriminatie of seksuele intimidatie opgesteld
 - een protocol voor veilig internetgebruik, cyberpesten en omgaan met social media
- een procedure voor schorsing en verwijdering van leerlingen is vastgesteld schorsing van personeel vindt plaats conform het geldende rechtspositiebesluit onderwijspersoneel
- voor ernstige incidenten zijn er vertrouwenspersonen aanwezig
- er kan hulp worden ingeroepen van externe hulpverleners
- de vertrouwenspersonen volgen cursussen om zich te specialiseren in hun taak

Als een incident leidt tot ziekteverzuim, wordt gehandeld conform het algemeen geldende ziekteverzuimbeleid van Stichting Optimus. Indien een incident niet leidt tot verzuim is aandacht voor slachtoffer (en eventueel) agressor evenzeer gewenst. De schoolleiding van De Regenboog stimuleert de betrokkenheid van leidinggevende en collega's bij de situatie.

Registratie en evaluatie

Personeel, leerlingen en ouders die incidenten willen melden, kunnen daarvoor terecht bij de interne contactpersonen. De anonimiteit is hierbij gewaarborgd.

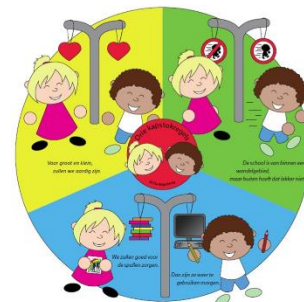
Zij werken hierbij volgens de richtlijnen van de klachtenregeling zoals die is vastgesteld door stichting Optimus.

Om te kunnen sturen, evalueren en haar beleid bij te kunnen stellen draagt onze school zorg voor een nauwkeurige registratie en administratie van incidenten inzake pesten, agressie, geweld, discriminatie en seksuele intimidatie. De Regenboog maakt hiervoor gebruik van een registratiesysteem waarin de gegevens van het (interne) meldingsformulier zijn verwerkt. Minimaal eenmaal per schooljaar wordt een overzicht van het aantal meldingen gemaakt. Dit overzicht bevat algemene gegevens, (geen individuele, inhoudelijke of privacygevoelige gegevens) die in de MR en het team van de school worden besproken.

- Een ieder kan verbetervoorstellen met betrekking tot het beleidsplan melden bij de directie.
- Het beleidsplan wordt jaarlijks geëvalueerd in het teamoverleg, managementoverleg en met de Medezeggenschapsraad.
- Op basis van de evaluaties worden de juiste maatregelen ter verbetering van de arbeidsomstandigheden in het plan van aanpak opgenomen. Op basis van het plan van aanpak wordt aan het werk gegaan met de uitvoering van de voorgestelde verbeteringen. Jaarlijks wordt bekeken in hoeverre de verbetermaatregelen in het plan van aanpak ook daadwerkelijk zijn uitgevoerd.

Gedragsregels

Binnen De Regenboog hanteren we drie hoofdregels met betrekking tot het omgaan met elkaar, materialen en de ruimte. Deze 3 kapstokregels dienen als basis en als uitgangspunt van de huidige schoolregels binnen onze school.

- Voor groot en klein zullen we aardig zijn.
- We zullen goed voor de spullen zorgen, dan zijn ze weer te gebruiken morgen.
- De school is van binnen een wandelgebied en buiten hoeft dat lekker niet.

Voor groot en klein zullen we aardig zijn

- We hebben respect voor elkaar
- Iedereen mag meespelen
- We noemen iedereen bij zijn eigen naam
- Je bent goed zoals je bent
- Als je zelf ruzie hebt, praat je het eerst uit. Lukt dat niet, vraag dan hulp
- We luisteren naar elkaar
- we houden binnen en buiten met elkaar rekening
- In de school wordt op normale toon gesproken
- we gebruiken geen grof taalgebruik in en buiten de school
- vertellen dat er gepest wordt is geen klikken

We zullen goed voor de spullen zorgen. Dan zijn ze weer te gebruiken morgen.

- Wij hangen onze jassen en tassen aan de kapstok.
- In de lokalen en andere ruimtes worden de gebruikte spullen na gebruik op de plaats teruggezet
- Wij blijven van elkaars spullen af
- Aan het einde van dag wordt het lokaal netjes achtergelaten
- We zetten onze fietsen op de daarvoor bestemde plaats
- Wij houden het schoolplein samen netjes en gooien het afval in de prullenbak

De school is van binnen een wandelgebied en buiten hoeft dat lekker niet

- Als er in de gangen wordt gewerkt dan ondervinden anderen daar geen hinder van.
- Op het schoolplein lopen we met de fiets aan de hand

De school gebruikt voor de sociaal emotionele ontwikkeling de volgende doelstellingen:

De leerlingen leren met hun mogelijkheden en grenzen om te gaan:

- ze hebben zelfvertrouwen;
- ze kunnen gedragsimpulsen beheersen;
- ze kunnen en durven voor zichzelf en anderen op te komen.

De leerlingen leveren een positieve bijdrage in de groep:

- ze gaan respectvol met anderen om;
- ze handelen naar algemeen geaccepteerde normen en waarden;
- ze respecteren verschillen in levensbeschouwing en cultuur;
- ze durven in de groep voor hun eigen standpunt uit te komen;
- ze houden rekening met gevoelens en wensen van anderen;
- ze durven in de groep steun te geven aan iemand met een afwijkend standpunt;
- ze nemen verantwoordelijkheid voor te verrichten taken.

De leerlingen weten dat zichzelf en andere mensen sociale en affectieve behoeften hebben:

- ze kunnen opkomen voor zichzelf;
- ze kunnen rekening houden met anderen;
- ze laten kanjergedrag zien.

Verder gelden er de volgende basisgedragsregels:

- wij onthouden ons van elke vorm van verbale en fysieke agressie, geweld en/of seksuele intimidatie;
- wij pesten niet;
- wij tolereren geen vuurwerkbezit;
- wij tolereren geen wapenbezit.

De volgende categorieën vormen de basis voor het opzetten van onze incidentenregistratie:

- fysiek geweld dat letsel tot gevolg heeft;
- fysiek geweld waarbij wapens gebruikt zijn, en overige wapens;
- seksueel misbruik;
- grove pesterijen;
- discriminatie (onder meer naar ras, geslacht en homodiscriminatie);
- bedreigingen;
- vernieling of diefstal van goederen;
- drugs (onderscheiden naar bezit, gebruik en verkoop);
- Leren van incidenten.

Om te kunnen leren van incidenten heeft de school zicht op:

- de rol van betrokkenen (leerlingen, ouders, leraar/team, mentor, contactpersoon, IB-er, vertrouwenspersoon, directie);

- het (pedagogisch) handelen dat vooraf ging aan het incident en dat volgde naar aanleiding van het incident;
- en de lijnen die hierbij gevolgd zijn binnen de organisatie van de school.

Inzicht

Veiligheidsbeleving

Sociale veiligheid draait om het beschermd zijn of het zich beschermd voelen tegen bedreigingen die veroorzaakt worden door het gedrag van mensen in en om de school. Een belangrijke stap om het sociale klimaat te verbeteren is om zicht te krijgen op de veiligheidsbeleving en de beleving van het schoolklimaat door leerlingen, leraren, ouders, schoolondersteuners en directies. De Regenboog weet wat er speelt door middel van het signaleren van knelpunten en het aanpassen van beleid daarop. Daarbij gaat het om antwoorden op vragen als:

- Hoe veilig is onze school in de beleving van leerlingen, personeel, schoolleiding en ouders van leerlingen?
- Welke plekken binnen en rondom de school voelen voor leerlingen veilig en welke niet?
- Hebben ze wel eens geweld ervaren?
- Worden ze gepest – op het schoolplein, in de klas, of via internet? Of pesten ze zelf?
- Weten leerlingen en ouders bij wie ze terecht kunnen als er iets vervelends gebeurt?

Scheppen van voorwaarden

Beleggen van taken

Het bieden van sociale veiligheid vraagt van onze school behalve het treffen van maatregelen om sociale onveiligheid tegen te gaan ook een bepaalde inrichting met werkprocessen die bijdragen aan een sociaal veilig, pedagogisch klimaat. Daarbij wordt expliciet hoe naast vakinhoudelijke inzet, aandacht wordt besteed aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen.

Er zijn afspraken gemaakt over:

- op welke manier in het team met leerlingen wordt gepraat;
- hoe uitgevoerde interventies in het team met elkaar worden gedeeld;
- welke rol aan aanvullende expertise wordt toebedacht.

Taken en verantwoordelijkheden zijn verdeeld en bekend bij personeel, ouders en leerlingen.

Leerlingenzorg

Veiligheid wordt in het onderwijs ook genoemd in relatie tot leerlingenzorg. De Regenboog is voor leerlingen met een ingewikkelde thuissituatie of met leer- en gedragsproblemen een veilige plek. Voor leerlingen met leer- en gedragsproblemen organiseren leerlingbegeleiders vanuit de school begeleiding gericht op het optimaliseren van de leermogelijkheden en leeromgeving van een individuele leerling. Indien sprake is van een ingewikkelde thuissituatie wordt er door de school een beroep gedaan op schoolmaatschappelijk werk.

Leerlingenzorg binnen de school gebeurt vaak in samenwerking met externe instanties zoals jeugdzorg en maatschappelijk werk. Deze samenwerking wordt vormgegeven in de zogenoemde Zorg- en Adviesteams (ZAT).

Individuele leerlingenzorg is iets anders dan schoolveiligheid. Binnen de school wordt informatie uitgewisseld over hoe in de school en in de klas omgegaan kan worden met gedragsproblemen. Dit draagt bij aan een sociaal veilig klimaat.

Betrokkenheid van leerlingen en ouders

Binnen De Regenboog zijn ouders, leerlingen en personeel samen verantwoordelijk voor het pedagogisch klimaat. Zij worden betrokken bij het vormgeven van beleid en hebben een rol bij de uitvoering ervan.

Bij grensoverschrijdend gedrag worden interventies genomen, die niet alleen gericht zijn op de individuele leerling maar ook op de schoolomgeving, de thuisomgeving en leeftijdsgenoten om herhaling van dit gedrag te voorkomen.

Samenwerken met partners buiten de school

In de samenwerking tussen de school en ketenpartners (politie, jeugdzorg en maatschappelijk werk) is duidelijk wat de grenzen zijn van de verantwoordelijkheden van de verschillende partijen die samenwerken. Duidelijk is waar de verantwoordelijkheid van de school stopt en wanneer de school doorverwijst naar ketenpartners zoals jeugdzorg.

Deze partijen zijn niet alleen van belang om te betrekken bij interventies gericht op het aanpakken van incidenten en in situaties van onveiligheid, maar ook om (mede) vorm te geven aan beleid voor sociale veiligheid en de school te ondersteunen bij het bevorderen van sociale veiligheid voor groepen en individuen daarbinnen. Dit vraagt een helder beeld over de mate waarin ondersteuning toegevoegde waarde heeft en met welke inhoud de externe partijen die kunnen bieden.

Pedagogisch handelen

Het tijdig signaleren van problemen en van grensoverschrijdend gedrag (waaronder pesten) en daarop adequaat ingrijpen, hoort bij een veilig schoolklimaat. Het uitdragen van normen en waarden is een verantwoordelijkheid van iedere leerkracht en zijn of haar voorbeeldgedrag is daarbij cruciaal. Leraren helpen leerlingen vormings- en opvoedingsdoelen te bereiken. Door pedagogisch handelen verbindt een leraar de persoonlijke, sociale en morele ontwikkeling van leerlingen met het cognitieve leren.

De leerkrachten van onze school zijn toegerust om sociale veiligheid aan te pakken. Zij beschikken over de vaardigheden om te praten over lastige onderwerpen met leerlingen en ouders. Zij weten wat signalen zijn van sociale onveiligheid en zijn in staat om bijvoorbeeld goede antipestmaatregelen te nemen. Leerkrachten volgen cursussen en worden gecoacht.

Signaleren en effectief handelen

Grensoverschrijdend gedrag vindt vaak plaats buiten het zicht van de leerkracht. Pesten als de leerkracht zich omdraait naar het digibord, agressie in het fietsenhok, discriminatie op internet. Aan de sfeer in de groep en aan het gedrag van leerlingen merkt de leerkracht dat er iets niet in orde is.

Leerkrachten weten op welke signalen er gelet moet worden, wanneer actie te nemen en wat te doen. Ervaringen worden bespreekbaar gemaakt in de groep. Leerkrachten weten wanneer zij contact moeten opnemen met de ouders. Ervaringen worden met collega's besproken en levert een completer beeld op van of er iets speelt waar actie op genomen moet worden. De organisatorische overlegstructuur is bij iedereen helder evenals de afspraken die de school gemaakt heeft met partners als politie en jeugdhulp.

Het tijdig signaleren, begrenzen en aanpakken van grensoverschrijdend gedrag zorgt ervoor dat situaties niet escaleren en de gevolgen voor slachtoffers zo veel mogelijk beperkt worden. Op het moment dat duidelijk is dat leerlingen gedrag vertonen dat op school niet getolereerd wordt, heeft een leerkracht, maar ook elke andere schoolmedewerker de taak in actie te komen. De Regenboog heeft afspraken gemaakt over welke actie volgt op incidenten. In het veiligheidsplan staan protocollen die gevolgd dienen te worden. Een protocol beschrijft de te volgen procedure, stuurt de beslissingen van een medewerker en geeft voor een specifieke situatie aan wie actie neemt, wat hij doet en op welke manier. Het is een concreet handelingsplan gebaseerd op de visie van de school. Medewerkers wegen voortdurend af of gedrag van leerlingen nog toelaatbaar is, of een grens overschrijdt.

Calamiteiten

Wanneer er zich een ernstig incident afspeelt op school, kan dit een shockerende werking op de hele schoolgemeenschap hebben. Goede en snelle communicatie met medewerkers, leerlingen en ouders zorgt ervoor dat de onrust niet groter wordt. Schakel experts in die de school bijstaan en adviseren bij de opvang van leerlingen, ouders en medewerkers. Daarnaast kunnen zij het schoolpersoneel helpen de leerlingen op te vangen. De school heeft een draaiboek dat omgaan met calamiteiten/incidenten beschrijft. Binnen de school zijn afspraken gemaakt en vastgelegd over hoe om te gaan met media in geval van een ernstig incident. De directeur is als woordvoerder aangewezen en er is met elkaar afgesproken wat er wel en niet naar buiten wordt gebracht.

BIJLAGEN

Beleidsplan Agressie, Geweld en Seksuele Intimidatie Optimus

Gedragsprotocol

Protocol sociale veiligheid (antipest)

Protocol internet en sociale media

Registratieformulier pesten, agressie en geweld, discriminatie en seksuele intimidatie

Protocol schorsen en verwijderen van leerlingen Optimus

Beleidsplan protocol en formulieren (bedrijfs)ongevallenregistratie

Calamiteitenplan

Integriteitscode Optimus

Meldcode